Kirjallinen kysymys KK 523/2018 vp

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys palkka-avoimuuden edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Nykyään lähes kaikkien tiedossa on, että naisten keskimääräinen palkka on noin 16 % pienempi kuin miesten keskimääräinen palkka. Eri ammateissa eron pohjimmainen syy on ammattien sukupuolijakautuneisuus. Mitä suurempi palkka alalla on, sitä suurempi usein on myös sukupuolten välinen palkkaero.

Samoilla aloilla työskentelevien palkkaeroja ei kokonaan voida selittää. Osasyynä palkkaeroon ovat kuitenkin perhevapaat, joista suurin osa on naisten pitämiä. Tasa-arvolain perusteella palkattaessa, palkan suuruutta määritettäessä ja ylennystä annettaessa sukupuoli ei saisi vaikuttaa valintaan. Piilosyrjintää kuitenkin tapahtuu, ja siihen on vaikea puuttua.

Palkka-avoimuudella tarkoitetaan palkkojen julkistusta ja ylipäätään niistä puhumista avoimemmin. Kun tietää muiden samassa yrityksessä ja samoissa työtehtävissä työskentelevien palkan, oman työn hinnoittelu tulee helpommaksi. Jos avoimuus lisääntyisi, omalla työpaikallakin voisi helpommin tiedostaa sukupuolten välisen palkkaeron. Julkisten palkkojen myötä työnantajien kynnys antaa eriarvoisia palkkoja suurenisi. Avoimuutta tulisi lisätä erityisesti yksityisellä sektorilla, jossa samoissa työtehtävissä työskentelevien naisten ja miesten välinen palkkaero on suurempi kuin julkisella sektorilla.

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko asetti tasa-arvovaltuutetun Jukka Maarianvaaran tekemään selvitystä palkka-avoimuudesta. Lokakuussa 2018 valmistuneessa selvityksessään Maarianvaara antoi kehittämisehdotuksia palkkauksen läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja palkkaerojen taustalla olevien syiden paremmaksi analysoimiseksi. Maarianvaara ehdottaa palkka-avoimuutta koskevien säännöksien sijoittamista muuallekin kuin tasa-arvolakiin. Palkkakartoitusta tehtäessä henkilöstön edustajien tulisi voida tarkastella yksilötason palkkatietoja voidakseen arvioida, onko yrityksessä todella sukupuolten välistä palkkaeroa, ja päättää korjaavista toimista.

Selvityksen saatuaan ministeri Saarikko kertoi aikovansa kutsua koolle kolmikantaisen työryhmän tekemään esityksen lainsäädännöllisistä muutoksista, joita palkka-avoimuuden vahvistaminen edellyttää. Työryhmän kokoaminen olisi luultavasti tärkeää palkka-avoimuuden edistämiseksi, ja se pitäisi koota pikimmiten.

Vuosien 2016—2019 kolmikantaisen samapalkkaisuusohjelman kokonaisarvioinnin piti valmistua loppusyksystä 2018, mutta syystä tai toisesta kokonaisarviointi ei ilmeisesti olekaan vielä valmistunut. Myös kokonaisarvioinnin valmistuminen olisi tärkeää ohjelman etenemisen selvittämiseksi, ja se pitäisi saattaa loppuun mahdollisimman nopeasti.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 523/2018 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo selvitysten pohjalta ryhtyä palkka-avoimuuden edistämiseksi?

Helsingissä 17.12.2018

Krista Mikkonen vihr